ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 2ας Οκτωβρίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Εσωτερική αγορά φυσικού αερίου – Κανονισμός (ΕΕ) 2017/460 – Σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου – Μεθοδολογία τιμής αναφοράς – Άρθρο 35, παράγραφος 1 – Απαλλαγή για τις συμβάσεις οι οποίες έχουν συναφθεί πριν από τις 6 Απριλίου 2017 και δεν προβλέπουν καμία αλλαγή στα επίπεδα των τιμολογίων μεταφοράς εκτός από την τιμαριθμική προσαρμογή – Έννοια της "τιμαριθμικής προσαρμογής"»

Στην υπόθεση C-369/24,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο περιφέρειας Βουδαπέστης, Ουγγαρία) με απόφαση της 13ης Μαΐου 2024, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Μαΐου 2024, στο πλαίσιο της δίκης

MET Magyarország Energiakereskedő Zrt.,

Global NRG ROM SRL

κατά

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

παρισταμένης της:

FGSZ Földgázszállító Zrt.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Gavalec, πρόεδρο τμήματος, Z. Csehi και F. Schalin (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: T. Ćapeta

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η MET Magyarország Energiakereskedő Zrt., εκπροσωπούμενη από τους M. Czesznak και G. Stanka, ügyvédek,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

– η Global NRG ROM SRL, εκπροσωπούμενη από τον B. Világi, ügyvéd,

– η Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, εκπροσωπούμενη από την L. Hoschek,

– η FGSZ Földgázszállító Zrt., εκπροσωπούμενη από την P. Németh,

– η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Csoknyai και Z. Fehér,

– η Βουλγαρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την T. Mitova και τον R. Stoyanov,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους O. Beynet, T. Scharf και A. Tokár,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 35, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/460 της Επιτροπής, της 16ης Μαρτίου 2017, για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με την εναρμονισμένη διάρθρωση των τιμολογίων μεταφοράς αερίου (ΕΕ 2017, L 72, σ. 29).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, των MET Magyarország Energiakereskedő Zrt. (στο εξής: MET), ουγγρικής εταιρίας, και Global NRG ROM SRL (στο εξής: Global NRG), ρουμανικής εταιρίας, και, αφετέρου, της Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (ουγγρικής ρυθμιστικής αρχής του τομέα της ενέργειας και των υπηρεσιών κοινής ωφελείας, στο εξής: ΜΕΚΗ), σχετικά με τη νομιμότητα της απόφασης της τελευταίας αυτής αρχής με την οποία καθορίζεται η μεθοδολογία τιμής αναφοράς για τη μεταφορά φυσικού αερίου και κηρύσσεται αυτή εφαρμοστέα στις συμβάσεις που συνήφθησαν πριν από τις 6 Απριλίου 2017 μεταξύ της FGSZ Földgázszállító Zrt. (στο εξής: FGSZ), διαχειρίστριας του ουγγρικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου, και των δύο ως άνω εταιριών, χρηστών του συστήματος αυτού.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός (ΕΚ) 715/2009

3 Η αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1775/2005 (ΕΕ 2009, L 211, σ. 36), ανέφερε τα εξής:

«Απαιτείται ο προσδιορισμός των κριτηρίων σύμφωνα με τα οποία καθορίζονται τα τέλη πρόσβασης στο δίκτυο, ώστε τα τέλη να τηρούν απολύτως την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, να εξυπηρετούν τις ανάγκες μιας ομαλά λειτουργούσας εσωτερικής αγοράς, […]».

4 Η αιτιολογική σκέψη 19 του ως άνω κανονισμού είχε ως εξής:

«Για να τονωθεί ο ανταγωνισμός μέσω ρευστών αγορών αερίου χονδρικής, είναι ουσιώδες να καταστεί δυνατό το εμπόριο αερίου ανεξάρτητα από τη θέση του στο σύστημα. Ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί τούτο είναι να παρέχεται η ελευθερία στους χρήστες δικτύου να προβαίνουν σε κρατήσεις δυναμικότητας εισόδου και εξόδου που να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, με αποτέλεσμα το αέριο να μεταφέρεται κατά ζώνες αντί να ακολουθεί την προβλεπόμενη στη σύμβαση διαδρομή. […] Οι τιμές δεν θα πρέπει να εξαρτώνται από την οδό μεταφοράς. Ως εκ τούτου, οι τιμές που ορίζονται για ένα ή περισσότερα σημεία εισόδου δεν πρέπει να έχουν σχέση με τις τιμές που ορίζονται για ένα ή περισσότερα σημεία εξόδου και αντιστρόφως.»

5 Το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Τιμολόγια πρόσβασης στα δίκτυα», προέβλεπε στην παράγραφο 1, τέταρτο εδάφιο, τα εξής:

«Τα τιμολόγια πρόσβασης για τους χρήστες δικτύου δεν εισάγουν διακρίσεις και ορίζονται χωριστά για κάθε σημείο εισόδου ή εξόδου του συστήματος μεταφοράς. Οι μηχανισμοί επιμερισμού του κόστους και η μεθοδολογία καθορισμού των τιμών όσον αφορά τα σημεία εισόδου και εξόδου εγκρίνονται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές. Έως τις 3 Σεπτεμβρίου 2011 τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι έπειτα από μεταβατική περίοδο τα τέλη δικτύου δεν υπολογίζονται με βάση την προβλεπόμενη στη σύμβαση διαδρομή.»

Ο κανονισμός 2017/460

6 Η αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού 2017/460 αναφέρει τα εξής:

«Μετά την εισαγωγή της έννοιας του συστήματος εισόδου-εξόδου, με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 715/2009, το κόστος μεταφοράς δεν συνδέεται πλέον άμεσα με συγκεκριμένη διαδρομή, καθώς είναι δυνατή η σύναψη ξεχωριστών συμβάσεων δυναμικότητας εισόδου και εξόδου και οι χρήστες δικτύου μπορούν να διασφαλίσουν τη μεταφορά αερίου από οποιοδήποτε σημείο εισόδου προς οποιοδήποτε σημείο εξόδου. Υπό το πλαίσιο αυτό, ο διαχειριστής του συστήματος μεταφοράς αποφασίζει για τον πλέον αποδοτικό τρόπο ροής αερίου διαμέσου του συστήματος. […]»

7 Το άρθρο 3, σημείο 1, του κανονισμού 2017/460 ορίζει την «τιμή αναφοράς» ως την «τιμή προϊόντος δυναμικότητας για εξασφαλισμένη δυναμικότητα διάρκειας ενός έτους που ισχύει στα σημεία εισόδου και εξόδου και χρησιμοποιείται για τον καθορισμό των τιμολογίων μεταφοράς που βασίζονται στη δυναμικότητα».

8 Το άρθρο 6 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εφαρμογή της μεθοδολογίας τιμής αναφοράς», ορίζει στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Η ίδια μεθοδολογία τιμής αναφοράς εφαρμόζεται σε όλα τα σημεία εισόδου και εξόδου σε δεδομένο σύστημα εισόδου-εξόδου, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που ορίζονται στα άρθρα 10 και 11.»

9 Το άρθρο 35 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υφιστάμενες συμβάσεις», προβλέπει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει τα επίπεδα των τιμολογίων μεταφοράς που προκύπτουν από συμβάσεις ή κρατήσεις δυναμικότητας οι οποίες συνάφθηκαν πριν από τις 6 Απριλίου 2017, όταν στις εν λόγω συμβάσεις ή κρατήσεις δυναμικότητας δεν προβλέπονται αλλαγές στα επίπεδα των τιμολογίων μεταφοράς που βασίζονται στη δυναμικότητα ή/και τα εμπορεύματα, εκτός από την τιμαριθμική προσαρμογή, εφόσον υπάρχει.

2. Οι συμβατικές διατάξεις που σχετίζονται με τα τιμολόγια μεταφοράς και τις κρατήσεις δυναμικότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν ανανεώνονται, δεν παρατείνονται και δεν μετακυλίονται μετά την ημερομηνία λήξης τους.»

Το ουγγρικό δίκαιο

10 Το άρθρο 104, παράγραφος 7, του földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (νόμου XL του 2008 περί εφοδιασμού με φυσικό αέριο), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, ορίζει τα εξής:

«Δεν είναι έγκυρη η συνομολόγηση στη σύμβαση τιμής υψηλότερης από την επίσημη τιμή. Ελλείψει συμφωνίας των συμβαλλομένων ως προς την τιμή, υπερισχύει η επίσημη τιμή η οποία ισχύει για το προϊόν ή την υπηρεσία, εφόσον υπάρχει. Η επίσημη τιμή υπερισχύει επίσης εάν οι συμβαλλόμενοι έχουν συμφωνήσει διαφορετική τιμή κατά παράβαση του νόμου ή της απόφασης περί καθορισμού της επίσημης τιμής.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

11 Στις 20 Οκτωβρίου 2008 η MET και η Global NRG συνήψαν με την FGSZ μακροπρόθεσμη σύμβαση για την κράτηση δυναμικότητας, τη μεταφορά φυσικού αερίου και τη διαχείριση του συστήματος (στο εξής: σύμβαση HOT), σε σχέση με τον αγωγό φυσικού αερίου που συνδέει την Ουγγαρία και τη Ρουμανία, για την περίοδο 2010-2030. Μέχρι το 2018 οι συμβάσεις αυτές τροποποιούνταν ετησίως όσον αφορά τα εφαρμοστέα τιμολόγια, μέσω τροποποιητικών συμβάσεων συναπτόμενων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

12 Όσον αφορά το τιμολόγιο μεταφοράς για το συνοριακό σημείο εξόδου μεταξύ Ουγγαρίας και Ρουμανίας, ο τύπος ο οποίος περιλαμβάνεται στη ρήτρα 3 των συμβάσεων HOT προβλέπει ετήσια τιμαριθμική προσαρμογή βασιζόμενη στον δείκτη τιμών καταναλωτή που καθορίζει η κεντρική στατιστική υπηρεσία.

13 Κατά τον ετήσιο καθορισμό του τιμολογίου μεταφοράς, τα συμβαλλόμενα μέρη λάμβαναν επίσης υπόψη τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια χρήσης του δικτύου που καθόριζε η ΜΕΚΗ με περιοδικά επικαιροποιούμενες αποφάσεις περί τιμολόγησης. Τα τιμολόγια αυτά, υποχρεωτικής εφαρμογής δυνάμει του άρθρου 104, παράγραφος 7, του νόμου περί εφοδιασμού με φυσικό αέριο, αποτελούσαν το ανώτατο όριο της τιμής που έπρεπε να καταβάλουν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης. Ως εκ τούτου, οι τελευταίες υποχρεούνταν να εξοφλούν τα τέλη χρήσης του συστήματος κάθε έτος, από την έναρξη ισχύος των συμβάσεων HOT και μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2019, βάσει του χαμηλότερου από τα δύο τιμολόγια για την οικεία περίοδο, δηλαδή είτε του τιμαριθμικώς προσαρμοζόμενου τιμολογίου που προβλεπόταν στη σύμβαση HOT είτε του ρυθμιζόμενου.

14 Μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2019 η ΜΕΚΗ καθόριζε τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια χρήσης του συστήματος όσον αφορά το συνοριακό σημείο εξόδου μεταξύ Ουγγαρίας και Ρουμανίας χρησιμοποιώντας μεθοδολογία διαφορετική από την εφαρμοζόμενη ως προς άλλα σημεία του ουγγρικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου, και, ειδικότερα, το λεγόμενο μοντέλο προεξοφλημένων ταμειακών ροών, σκοπός του οποίου ήταν να διασφαλίσει την απόδοση της επένδυσης στην κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου. Η ως άνω αρχή λάμβανε επίσης υπόψη, εκτός από την τιμαριθμική προσαρμογή, και άλλα στοιχεία, όπως, για παράδειγμα, τις νέες κρατήσεις δυναμικότητας και τα έσοδα που προκύπτουν από αυτές, καθώς και τον εσωτερικό βαθμό απόδοσης.

15 Στις 6 Απριλίου 2017 τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός 2017/460. Το άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι πρέπει να εφαρμόζεται ίδια μεθοδολογία τιμής αναφοράς σε όλα τα σημεία εισόδου και εξόδου σε δεδομένο σύστημα εισόδου-εξόδου. Η έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού είχε ως συνέπεια την υποχρεωτική εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής για το ουγγρικό σύστημα αγωγών φυσικού αερίου στο σύνολό του, το οποίο πλέον θεωρείται ως ενιαίο σύστημα εισόδου-εξόδου.

16 Η ΜΕΚΗ έθεσε σε εφαρμογή τους νέους αυτούς κανόνες για πρώτη φορά με ισχύ από 1ης Οκτωβρίου 2019 και καθόρισε, ως εκ τούτου, τις τιμές του συνοριακού σημείου εξόδου μεταξύ Ουγγαρίας και Ρουμανίας τις οποίες έπρεπε να καταβάλουν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης βάσει των συμβάσεων HOT κατά τον ίδιο τρόπο με τις τιμές όλων των λοιπών σημείων εξόδου του συστήματος ολόκληρου του ουγγρικού συστήματος.

17 Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης, διαφωνώντας με την τροποποίηση αυτή, δεν υπέγραψαν τις νέες τροποποιητικές συμβάσεις, εκ των οποίων η τελευταία ανατρέχει στην 1η Οκτωβρίου 2018. Από την 1 Οκτωβρίου 2019 πραγματοποιούν τις πληρωμές στον φορέα εκμετάλλευσης του συστήματος FGSZ επιφυλασσόμενες των δικαιωμάτων τους.

18 Με την από 25 Οκτωβρίου 2022 απόφασή της, η ΜΕΚΗ καθόρισε τη μεθοδολογία τιμής αναφοράς για τον κύκλο ρύθμισης των τιμών από την 1η Οκτωβρίου 2021 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2025. Επισήμανε ότι η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460, κατά την οποία ο κανονισμός αυτός δεν επηρεάζει τα επίπεδα των τιμολογίων μεταφοράς που προκύπτουν από συμβάσεις ή κρατήσεις δυναμικότητας συναφθείσες πριν από τις 6 Απριλίου 2017, δεν είχε εφαρμογή στις συμβάσεις HOT. Συγκεκριμένα, κατά την άποψή της, η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή στις συμβάσεις δυνάμει των οποίων η ετήσια προσαρμογή των τιμολογίων προκύπτει αποκλειστικά από την εφαρμογή ρήτρας τιμαριθμικής προσαρμογής. Όμως, κατά τη ΜΕΚΗ, τα καθοριζόμενα στις συμβάσεις HOT τιμολόγια δεν μεταβάλλονταν μόνο λόγω της τιμαριθμικής προσαρμογής, αλλά λάμβαναν επίσης υπόψη το επίπεδο του ρυθμιζόμενου τιμολογίου.

19 Η MET και η Global NRG άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της απόφασης της 25ης Οκτωβρίου 2022 ενώπιον του Fővárosi Törvényszék (δικαστηρίου περιφέρειας Βουδαπέστης, Ουγγαρία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι οι συμβάσεις HOT εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460. Κατά τις προσφεύγουσες, η ως άνω διάταξη θέτει σε εφαρμογή την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, δεδομένου ότι σκοπός της είναι να διασφαλίσει ότι η έναρξη ισχύος του κανονισμού αυτού δεν θίγει τα δικαιώματα των συμβαλλομένων μερών σε μακροπρόθεσμες συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη αυτή.

20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την ουγγρική απόδοση του άρθρου 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460, η εκεί προβλεπόμενη εξαίρεση εφαρμόζεται στις συμβάσεις που δεν προβλέπουν τιμολογιακή μεταβολή υπερβαίνουσα μια ενδεχόμενη τιμαριθμική προσαρμογή των επιπέδων των τιμολογίων μεταφοράς που βασίζονται στη δυναμικότητα και/ή την ποσότητα του μεταφερόμενου αερίου. Επισημαίνει ότι η προϋπόθεση αυτή ενδέχεται να πληρούται από τις επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις. Εντούτοις, από την αγγλική, τη γαλλική και τη γερμανική απόδοση του άρθρου 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460 προκύπτει ότι το κριτήριο εξαίρεσης δεν έγκειται στο επίπεδο της τιμολογιακής μεταβολής, αλλά στην αποκλειστική αιτιώδη συνάφεια με τον μηχανισμό τιμαριθμικής προσαρμογής και μόνον. Πάντως, κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν είναι σαφές, όσον αφορά τις συμβάσεις αυτές, αν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι τα τιμολόγια μεταβάλλονται μόνο λόγω της τιμαριθμικής προσαρμογής. Συγκεκριμένα, πρώτον, λαμβάνεται υπόψη το ρυθμιζόμενο τιμολόγιο, το οποίο έχει εφαρμογή όταν είναι χαμηλότερο από το συμβατικό τιμολόγιο. Δεύτερον, οι τιμαριθμικές προσαρμογές που έπονται της εφαρμογής του ρυθμιζόμενου τιμολογίου πραγματοποιούνται όχι βάσει του αρχικού συμβατικού τιμολογίου, αλλά βάσει ενός επιπέδου τιμολόγησης που ενσωματώνει την εφαρμογή αυτή. Τρίτον, η συνεκτίμηση του ρυθμιζόμενου τιμολογίου συνιστά νομική υποχρέωση για τα συμβαλλόμενα μέρη. Τέταρτον, κατά τον καθορισμό του ρυθμιζόμενου τιμολογίου, η ΜΕΚΗ λάμβανε υπόψη, πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2017/460, και άλλα κριτήρια πέραν της τιμαριθμικής προσαρμογής.

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο περιφέρειας Βουδαπέστης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Λαμβανομένων υπόψη των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, έχει το άρθρο 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460 την έννοια ότι εξαιρούνται επίσης από την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας οι οποίες συνήφθησαν πριν από το 2017 και των οποίων οι ρήτρες τιμολόγησης δεν προέβλεπαν ότι το τιμολόγιο μεταφοράς το οποίο βασίζεται στη δυναμικότητα ή/και τα εμπορεύματα και το οποίο καθορίζεται κατά τη σύναψη της σύμβασης μεταβάλλεται αποκλειστικά σύμφωνα με προκαθορισμένο τύπο ο οποίος βασίζεται στον δείκτη τιμών καταναλωτή που καθορίζεται από την εθνική στατιστική υπηρεσία, αλλά –δυνάμει εθνικής διάταξης αναγκαστικού δικαίου– εφάρμοζαν το επίσημο τιμολόγιο χρήσης του δικτύου αντί του τιμολογίου που είχε υπολογιστεί, εφόσον το επίσημο τιμολόγιο ήταν χαμηλότερο, δεδομένου ότι το επίσημο τιμολόγιο συνιστά το τιμολόγιο στην προσαρμογή του οποίου προβαίνουν οι συμβαλλόμενοι κατά την επόμενη περίοδο και για τον καθορισμό του οποίου η αρχή λαμβάνει υπόψη, πέραν της τιμαριθμικής προσαρμογής, τις νέες βραχυπρόθεσμες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας που συνάπτονται για συγκεκριμένο αγωγό διασύνδεσης του δικτύου, τα έσοδα που προκύπτουν από αυτές, καθώς και τον εσωτερικό βαθμό απόδοσης;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

22 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, έχει την έννοια ότι η εκεί προβλεπόμενη εξαίρεση εφαρμόζεται στις μακροπρόθεσμες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας για τη μεταφορά αερίου οι οποίες έχουν συναφθεί πριν από τις 6 Απριλίου 2017 και προβλέπουν μεταβολή των επιπέδων των τιμολογίων μεταφοράς, τα οποία καθορίζονται σε συνάρτηση με τη δυναμικότητα και/ή την ποσότητα του μεταφερόμενου αερίου, όχι μόνο βάσει τιμαριθμικής προσαρμογής, εν προκειμένω, βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή, αλλά και λαμβανομένου υπόψη ενός ρυθμιζόμενου τιμολογίου, το οποίο περιλαμβάνει το ίδιο ορισμένη τιμαριθμική προσαρμογή καθώς και άλλους παράγοντες, δυνάμενου να εφαρμοστεί αντί του συμβατικού τιμολογίου.

23 Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η προς ερμηνεία διάταξη, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός 715/2009 αποτελεί μέρος της «τρίτης δέσμης μέτρων για την ενέργεια», που εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2009 και αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην περαιτέρω ελευθέρωση και διαφάνεια των αγορών φυσικού αερίου. Ο κανονισμός 715/2009 εισήγαγε την έννοια του «συστήματος εισόδου/εξόδου», η οποία συνίσταται, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 19 και από το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού, στην παροχή στους χρήστες του συστήματος μεταφοράς αερίου της δυνατότητας να προβαίνουν σε ανταλλαγές αερίου ανεξαρτήτως της συγκεκριμένης φυσικής κυκλοφορίας του, καθιστώντας, ως εκ τούτου, τα τιμολόγια χρήσης του συστήματος μεταφοράς ανεξάρτητα από τις ειδικές οδούς μεταφοράς αερίου.

24 Ο κανονισμός 2017/460, νομική βάση του οποίου αποτελεί ο κανονισμός 715/2009, έχει ως αντικείμενο τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με την εναρμονισμένη διάρθρωση των τιμολογίων μεταφοράς αερίου σύμφωνα με το σύστημα εισόδου-εξόδου που εισήγαγε ο κανονισμός 715/2009. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού 2017/460 ορίζει ότι, καταρχήν, η ίδια μεθοδολογία τιμής αναφοράς εφαρμόζεται σε όλα τα σημεία εισόδου και εξόδου σε δεδομένο σύστημα εισόδου-εξόδου.

25 Δεν αμφισβητείται ότι οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης συμβάσεις καθορίζουν τιμολόγια μεταφοράς για ειδική οδό φυσικού αερίου και, ως εκ τούτου, δεν τηρούν το άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού 2017/460.

26 Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, το άρθρο 35 του κανονισμού 2017/460 προβλέπει εξαίρεση από την εφαρμογή του κανονισμού αυτού όσον αφορά τις υφιστάμενες συμβάσεις. Συγκεκριμένα, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, ο κανονισμός αυτός «δεν επηρεάζει τα επίπεδα των τιμολογίων μεταφοράς που προκύπτουν από συμβάσεις ή κρατήσεις δυναμικότητας οι οποίες συνάφθηκαν πριν από τις 6 Απριλίου 2017, όταν στις εν λόγω συμβάσεις ή κρατήσεις δυναμικότητας δεν προβλέπονται αλλαγές στα επίπεδα των τιμολογίων μεταφοράς που βασίζονται στη δυναμικότητα ή/και τα εμπορεύματα, εκτός από την τιμαριθμική προσαρμογή, εφόσον υπάρχει».

27 Όσον αφορά, κατά πρώτον, το γράμμα της ως άνω διάταξης, για την εφαρμογή της εξαίρεσης αυτής απαιτούνται δύο σωρευτικές προϋποθέσεις. Κατά την πρώτη προϋπόθεση, πρέπει να πρόκειται για σύμβαση συναφθείσα πριν από τις 6 Απριλίου 2017, ημερομηνία έναρξης ισχύος

του κανονισμού 2017/460. Η δεύτερη προϋπόθεση έγκειται στο ότι η σύμβαση αυτή δεν πρέπει να προβλέπει μεταβολή των επιπέδων των τιμολογίων μεταφοράς με βάση τη δυναμικότητα και/ή την ποσότητα του μεταφερόμενου αερίου, εκτός από μια ενδεχόμενη τιμαριθμική προσαρμογή.

28 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι οι συμβάσεις HOT συνήφθησαν στις 20 Οκτωβρίου 2008, και, επομένως, πληρούται η προϋπόθεση αυτή.

29 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, από τις διάφορες γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 35 του κανονισμού 2017/460, πλην της ουγγρικής, προκύπτει ότι η εξαίρεση εφαρμόζεται μόνο στις μακροπρόθεσμες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας για τη μεταφορά αερίου, οι οποίες συνήφθησαν πριν από τις 6 Απριλίου 2017, και δυνάμει των οποίων το επίπεδο των τιμολογίων μεταφοράς μπορεί να μεταβληθεί μόνο λόγω της τιμαριθμικής προσαρμογής. Ενώ η αγγλική, η γαλλική και η γερμανική απόδοση της διάταξης αυτής, καθώς και οι λοιπές γλωσσικές αποδόσεις που εξέτασε το Δικαστήριο, περιέχουν τη φράση «δεν προβλέπονται αλλαγές […] εκτός από την τιμαριθμική προσαρμογή», η ουγγρική απόδοση χρησιμοποιεί τη φράση «δεν προβλέπονται αλλαγές […] πέραν της τιμαριθμικής προσαρμογής». Η έκφραση αυτή θα μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο ώστε το επίπεδο των τιμολογίων να μπορεί να μεταβληθεί βάσει και άλλων στοιχείων πλην της τιμαριθμικής προσαρμογής, υπό την προϋπόθεση ότι η προσαρμογή των τιμολογίων δεν οδηγεί σε επίπεδο υψηλότερο από εκείνο που προκύπτει από ενδεχόμενη τιμαριθμική προσαρμογή.

30 Κατά πάγια νομολογία, η διατύπωση που χρησιμοποιείται σε μία από τις γλωσσικές αποδόσεις διατάξεως του δικαίου της Ένωσης δεν πρέπει να αποτελεί τη μοναδική βάση για την ερμηνεία της διατάξεως αυτής ούτε μπορεί να θεωρείται ότι υπερέχει έναντι των λοιπών γλωσσικών αποδόσεων. Πράγματι, τέτοια προσέγγιση θα ήταν ασύμβατη προς την επιταγή ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Επομένως, σε περίπτωση διαστάσεως μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων διατάξεως, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται βάσει της εν γένει οικονομίας της και του σκοπού που επιδιώκεται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί στοιχείο (βλ. αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, σκέψη 14, και της 9ης Ιουλίου 2020, Naturschutzbund Deutschland – Landesverband Schleswig-Holstein, C-297/19, EU:C:2020:533, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

31 Ο κανονισμός 2017/460 δεν ορίζει την έννοια της «τιμαριθμικής προσαρμογής» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 35, παράγραφος 1, αυτού. Ως εκ τούτου, ο προσδιορισμός της σημασίας και του περιεχομένου της έννοιας αυτής πρέπει να γίνεται σύμφωνα, μεταξύ άλλων, με το σύνηθες νόημά της στην καθημερινή γλώσσα (πρβλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2020, Entoma, C-526/19, EU:C:2020:769, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

32 Στο πλαίσιο αυτό, η τιμαριθμική προσαρμογή νοείται, εν γένει, ως ένας συμβατικός ή νόμιμος μηχανισμός ο οποίος τείνει να μεταβάλλει αυτομάτως, με την πάροδο του χρόνου, το ποσό μιας αρχικώς καθορισθείσας χρηματοοικονομικής αξίας, τούτο δε σε συνάρτηση με την εξέλιξη ενός συγκεκριμένου δείκτη αναφοράς.

33 Εν προκειμένω, οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις περιλαμβάνουν μηχανισμό τιμαριθμικής προσαρμογής δυνάμει του οποίου το ισχύον για δεδομένη χρονική περίοδο τιμολόγιο μεταφοράς υπολογίζεται βάσει ενός προκαθορισμένου μαθηματικού τύπου και βασίζεται στην εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή, όπως αυτός καθορίζεται από την κεντρική στατιστική υπηρεσία.

34 Εντούτοις, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι συμβάσεις αυτές προβλέπουν επίσης, δυνάμει αναγκαστικού δικαίου διάταξης του εθνικού δικαίου, την εφαρμογή του ρυθμιζόμενου τιμολογίου χρήσης του δικτύου αντί του αρχικώς συμφωνηθέντος και τιμαριθμικώς προσαρμοζόμενου τιμολογίου, όταν το πρώτο είναι χαμηλότερο του δεύτερου. Πράγματι, το ρυθμιζόμενο τιμολόγιο εφαρμόστηκε επανειλημμένως και στη συνέχεια χρησίμευσε ως βάση για τη συμβατική τιμαριθμική προσαρμογή για δεδομένη χρονική περίοδο. Από την απόφαση αυτή προκύπτει επίσης ότι, κατά τον καθορισμό του εν λόγω ρυθμιζόμενου τιμολογίου, η ΜΕΚΗ λάμβανε υπόψη, πλην της τιμαριθμικής προσαρμογής, και άλλα στοιχεία, όπως είναι οι βραχυπρόθεσμες νέες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας που συνήφθησαν για τον επίμαχο αγωγό, τα έσοδα που προκύπτουν από αυτές, καθώς και ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης. Επομένως, προκύπτει ότι το επίπεδο του συμβατικού τιμολογίου μεταφοράς εξελίχθηκε με την πάροδο του χρόνου σε συνάρτηση με άλλα στοιχεία πλην της τιμαριθμικής προσαρμογής που συμφωνήθηκε στη σύμβαση.

35 Όσον αφορά, κατά δεύτερον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 23 και 24 της παρούσας απόφασης, η διάταξη αυτή συνιστά διάταξη που εισάγει παρέκκλιση από την αρχή της χρήσης μίας και μόνης μεθοδολογίας τιμών αναφοράς εφαρμοζόμενης σε όλα τα σημεία εισόδου και εξόδου σε δεδομένο σύστημα εισόδου-εξόδου, που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

36 Τούτο επιβεβαιώνεται από την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 35, κατά την οποία οι συμβατικές διατάξεις που σχετίζονται με τα τιμολόγια μεταφοράς και τις κρατήσεις δυναμικότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου 35 δεν ανανεώνονται, δεν παρατείνονται και δεν μετακυλίονται μετά την ημερομηνία λήξης τους.

37 Όσον αφορά, κατά τρίτον, τους σκοπούς που επιδιώκονται με τον κανονισμό 715/2009 και τον κανονισμό 2017/460, αυτοί συνίστανται, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 19 του κανονισμού 715/2009, στη διασφάλιση ότι τα τέλη πρόσβασης στο δίκτυο τηρούν απολύτως την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων και εξυπηρετούν τις ανάγκες μιας ομαλά λειτουργούσας εσωτερικής αγοράς, καθώς και στην τόνωση του ανταγωνισμού μέσω της δημιουργίας ρευστών αγορών χονδρικής για το αέριο. Η αιτιολογική σκέψη 19 του κανονισμού αυτού και η αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού 2017/460 διευκρινίζουν ότι, για τον σκοπό αυτόν, είναι ουσιώδες να καταστεί δυνατό το εμπόριο αερίου ανεξάρτητα από τη θέση του στο σύστημα και ότι ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί τούτο είναι να παρέχεται η ελευθερία στους χρήστες δικτύου να προβαίνουν σε κρατήσεις δυναμικότητας εισόδου και εξόδου που να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, με αποτέλεσμα το αέριο να μεταφέρεται κατά ζώνες αντί να ακολουθεί την προβλεπόμενη στη σύμβαση διαδρομή, οι δε τιμές δεν πρέπει να εξαρτώνται από τη διαδρομή. Ο μη εισάγων διακρίσεις χαρακτήρας των τιμολογίων ή των μεθόδων υπολογισμού τους υπογραμμίζεται επίσης στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009.

38 Επομένως, η συσταλτική ερμηνεία της εξαίρεσης του άρθρου 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460 συνεπάγεται, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου και του σκοπού του κανονισμού αυτού, όπως εκτίθενται στις σκέψεις 23 και 35 έως 37 της παρούσας απόφασης, ότι η εξαίρεση αυτή δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής αν, κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, το προβλεπόμενο σε αυτήν τιμολόγιο υπόκειται σε προσαρμογές οι οποίες λαμβάνουν υπόψη άλλους παράγοντες πλην της τιμαριθμικής προσαρμογής βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή.

39 Όσον αφορά τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, κατά πάγια νομολογία, η δυνατότητα επικλήσεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παρέχεται σε όλους τους επιχειρηματίες στους οποίους ένα θεσμικό όργανο δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες. Εντούτοις, καίτοι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν δικαιολογημένα να τρέφουν προσδοκίες για τη διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 26ης Ιουνίου 2012, Πολωνία κατά Επιτροπής, C-335/09 P, EU:C:2012:385, σκέψη 180 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

40 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 35, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/460, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, έχει την έννοια ότι η εκεί προβλεπόμενη εξαίρεση εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο στις συναφθείσες πριν από τις 6 Απριλίου 2017 μακροπρόθεσμες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας για τη μεταφορά αερίου στις οποίες δεν προβλέπεται καμία μεταβολή των επιπέδων των τιμολογίων μεταφοράς, τα οποία καθορίζονται σε συνάρτηση με τη δυναμικότητα και/ή την ποσότητα του μεταφερόμενου αερίου, παρά μόνο βάσει τιμαριθμικής προσαρμογής, η οποία στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στον δείκτη τιμών καταναλωτή. Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για τις συμβάσεις στις οποίες οι μεταβολές των τιμολογιακών επιπέδων οφείλονται σε άλλους παράγοντες, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις συμφωνίας των συμβαλλομένων μερών επί των τελευταίων ή στις περιπτώσεις εφαρμογής ρυθμιζόμενου τιμολογίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

41 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 35, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/460 της Επιτροπής, της 16ης Μαρτίου 2017, για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με την εναρμονισμένη διάρθρωση των τιμολογίων μεταφοράς αερίου, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης,

έχει την έννοια ότι:

η εκεί προβλεπόμενη εξαίρεση εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο στις συναφθείσες πριν από τις 6 Απριλίου 2017 μακροπρόθεσμες συμβάσεις κράτησης δυναμικότητας για τη μεταφορά αερίου στις οποίες δεν προβλέπεται καμία μεταβολή των επιπέδων των τιμολογίων μεταφοράς, τα οποία καθορίζονται σε συνάρτηση με τη δυναμικότητα και/ή την ποσότητα του μεταφερόμενου αερίου, παρά μόνο βάσει τιμαριθμικής προσαρμογής, η οποία στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στον δείκτη τιμών καταναλωτή. Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για τις συμβάσεις στις οποίες οι μεταβολές των τιμολογιακών επιπέδων οφείλονται σε άλλους παράγοντες, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις συμφωνίας των συμβαλλομένων μερών επί των τελευταίων ή στις περιπτώσεις εφαρμογής ρυθμιζόμενου τιμολογίου.

(υπογραφές)